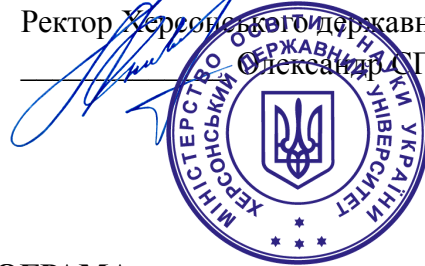

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Приймальної комісії,
Ректор Херсонського державного університету
Олександр СПИВАКОВСЬКИЙ

ПРОГРАМА

Вступного випробування з
конституційного права України
для здобуття рівня вищої освіти «бакалавр» на 2 курс
на базі освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст», п
попереднього здобутого рівня вищої освіти
та для осіб, які не менше одного року здобувають рівень «бакалавр»
та виконують у повному обсязі навчальний план
(денна, заочна форми навчання)

Галузь знань: 08 Право, 29 Міжнародні відносини
Спеціальність: 081 Право, 293 Міжнародне право

Херсон-Івано-Франківськ 2023

Затверджено на засіданні приймальної комісії Херсонського державного університету
(протоколу № 1 від 21 квітня 2023 року)

Укладачі програми:

А.О. Гавловська,
в.о. завідувачки кафедри національного,
міжнародного права та правоохоронної
діяльності, кандидатка юридичних наук,
доцентка

Ю.Є. Томіліна,
старша викладачка кафедри
національного, міжнародного права та
правоохоронної діяльності

ЗМІСТ

1. Загальні положення	3
2. Зміст програми	5
3. Список рекомендованої літератури	9
4. Критерії оцінювання знань вступного випробування	11

1. Загальні положення

Програма фахового вступного випробування розроблена для абітурієнтів, які вступають на навчання для здобуття рівня бакалавра на 2 курс (за ОП 081 «Право», ОП 293 «Міжнародне право»):

- на основі освітньої-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» (тільки на ОП 293 «Міжнародне право»);
- на основі вищої освіти для здобуття рівня бакалавр за іншою спеціальністю;
- які не менше одного року здобувають ступінь бакалавра та виконують у повному обсязі навчальний план, для здобуття рівня бакалавра за іншою спеціальністю або за іншою формою здобуття освіти

Організація та проведення фахового вступного випробування відбувається відповідно до Правил прийому до Херсонського державного університету у 2022 році.

Мета вступного випробування – відбір претендентів на навчання за рівнем вищої освіти бакалавра на другий курс.

Форма вступного випробування: вступне випробування проводиться у формі співбесіди.

Тривалість вступного випробування – 20 хвилин.

Результат вступного випробування оцінюється за шкалою від 0 до 200 балів.

Під час проведення вступного випробування не допускається користування електронними приладами, підручниками, навчальними посібниками та іншими матеріалами, якщо це не передбачено рішенням Приймальної комісії. У разі використання вступником під час вступного випробування сторонніх джерел інформації (у тому числі підказки) він відстороняється від участі у випробуваннях, про що складається акт. На екзаменаційній роботі такого вступника член фахової атестаційної комісії вказує причину відсторонення та час. При перевірці така робота дешифрується і за неї виставляється оцінка менше мінімальної кількості балів, визначеної Приймальною комісією та Правилами прийому, для допуску до участі в конкурсі або зарахування на навчання поза конкурсом, незважаючи на обсяг і зміст написаного.

Вступники, які не з'явилися на фахове вступне випробування без поважних причин у зазначений за розкладом час, до участі у подальших іспитах і конкурсі не допускаються.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Пояснювальна записка

Основним завданням вступного випробування з конституційного права України для здобуття рівня вищої освіти «Бакалавр» спеціальності 081 «Право», 293 «Міжнародне право» є перевірка загальнотеоретичної підготовки абітурієнтів з основних розділів конституційного права України.

Програма вступного випробування включає в себе:

- основні вимоги до знань та умінь абітурієнта;
- встановлює критерії оцінювання вступного випробування;
- визначає основні напрямки підготовки до вступного випробування;
- надає методичну допомогу щодо підбору літератури і інтернет-ресурсів, за допомогою яких є можливість збагатити наявні у абітурієнта знання з конституційного права України.

Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки абітурієнтів з конституційного права України

Складаючи вступне випробування з конституційного права України абітурієнт повинен:

знати:

- ознаки держави, сутність і зміст функцій держави, класифікацію держав за формою правління, за формою державного устрою, класифікацію політичних режимів;
- причини виникнення держави та права;
- структуру системи законодавства;
- структуру системи права, структуру норми права;
- конституційний процес в Україні, особливості правового статусу особи, класифікацію прав і свобод людини і громадянина України;
- форми народовладдя в Україні, принципи розподілу влади і правовий статус державних органів;
- правовий статус Президента України згідно з Конституцією та законодавством України;
- конституційно-правові засади місцевого самоврядування в Україні;

уміти:

- спілкуватися державною мовою як усно;
- роз'яснювати зміст, правильно застосовувати юридичні поняття та терміни;
- здійснювати аналіз подій, що відбуваються в сучасному українському суспільстві на підставі відповідності їх діючому законодавству.

ПРОГРАМА

Загальна характеристика галузі конституційного права України

Поняття, предмет та метод галузі конституційного права. Система галузі конституційного права України. Конституційно-правові норми і конституційно-правові інститути. Конституційно-правові відносини та їх особливості. Відповідальність в конституційному праві. Джерела конституційного права. Конституційне право України як навчальна дисципліна

Загальні засади конституційного ладу України. Поняття конституційного ладу та його засад

Україна – суверенна і незалежна, демократична, соціальна, правова держава. Декларація про державний суверенітет України. Акт проголошення незалежності. Референдум 1 грудня 1991 року. Правонаступництво України. Основні етапи конституційного процесу в Україні 1991-1996 рр. Конституція України – Основний закон держави. Порядок внесення змін до Конституції України. Конституційна форма правління, державного устрою і політичного режиму України. Державні символи України. Адміністративно-територіальний устрій України.

Основи правового статусу людини і громадянина

Поняття громадянство та підданство. Порядок та підстави набуття громадянства України. Порядок та підстави припинення громадянства України. Правовий статус іноземця і особи без громадянства в Україні. Права, свободи і обов'язки людини і громадянина. Система конституційних прав людини в Україні. Єдність прав і обов'язків, неприпустимість зловживання правами і свободами, гарантованість прав і свобод, взаємна відповідальність держави і громадянина. Громадянські (особисті) права людини і громадянина. Політичні права. Соціальні, економічні та культурні права людини і громадянина. Конституційні обов'язки громадян України. Гарантії прав і свобод людини і громадянина. Механізм захисту прав і свобод людини і громадянина.

Вибори і референдуми

Безпосередня й представницька демократія та їх основні форми. Поняття референдуму. Предмет, порядок призначення та проведення Всеукраїнського та місцевих референдумів. Види виборчих систем. Види виборів. Принципи виборчого права.

Конституційна система органів державної влади в Україні

Принцип поділу державної влади в Україні. Склад, правовий статус і повноваження Верховної Ради України. Підстави і порядок дострокового припинення повноважень Верховної Ради України і народного депутата України. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини. Порядок роботи Верховної Ради України. Законодавчий процес та його стадії. Правовий статус Президента України та його повноваження. Порядок обрання, підстави та порядок дострокового припинення повноважень Президента України. Правовий статус і повноваження Кабінету Міністрів України. Склад і порядок формування Кабінету Міністрів України. Міністерства та інші центральні органи державної виконавчої влади. Повноваження та порядок формування місцевих державних адміністрацій. Конституційно-правові основи судової системи та органів прокуратури

Конституційні принципи правосуддя в Україні. Конституційний Суд України: склад, порядок формування, повноваження. Конституційно-правовий статус прокуратури, система органів прокуратури.

Конституційно-правові основи місцевого самоврядування

Теоретичні основи місцевого самоврядування. Історія становлення місцевого самоврядування в Україні. Повноваження органів місцевого самоврядування. Система місцевого самоврядування. Матеріальна і фінансова основа місцевого самоврядування. Гарантії місцевого самоврядування.

Перелік питань, що виносяться на фахове вступне випробування

1. Поняття, предмет та метод галузі конституційного права.
2. Система галузі конституційного права України.
3. Конституційно-правові норми і конституційно-правові інститути.
4. Конституційно-правові відносини та їх особливості.
5. Відповідальність в конституційному праві.
6. Джерела конституційного права.
7. Конституційне право України як навчальна дисципліна
8. Україна – суверенна і незалежна, демократична, соціальна, правова держава.
9. Декларація про державний суверенітет України.
10. Акт проголошення незалежності.
11. Референдум 1 грудня 1991 року.
12. правонаступництво України.
13. Основні етапи конституційного процесу в Україні 1991-1996 рр.
14. Конституція України – Основний закон держави.
15. Порядок внесення змін до Конституції України.
16. Конституційна форма правління, державного устрою і політичного режиму України.
17. Державні символи України.
18. Адміністративно-територіальний устрій України.
19. Поняття громадянство та підданство.
20. Порядок та підстави набуття громадянства України.
21. Порядок та підстави припинення громадянства України.
22. Правовий статус іноземця і особи без громадянства в Україні.
23. Права, свободи і обов'язки людини і громадянина.
24. Система конституційних прав людини в Україні.
25. Єдність прав і обов'язків, неприпустимість зловживання правами і свободами, гарантованість прав і свобод, взаємна відповідальність держави і громадянина.
26. Громадянські (особисті) права людини і громадянина.
27. Політичні права.
28. Соціальні, економічні та культурні права людини і громадянина.
29. Конституційні обов'язки громадян України.
30. Гарантії прав і свобод людини і громадянина.
31. Механізм захисту прав і свобод людини і громадянина.
32. Безпосередня й представницька демократія та їх основні форми.
33. Поняття референдуму.
34. Предмет, порядок призначення та проведення Всеукраїнського та місцевих референдумів.
35. Види виборчих систем.
36. Види виборів.
37. Принципи виборчого права.
38. Принцип поділу державної влади в Україні.
39. Склад, правовий статус і повноваження Верховної Ради України.

40. Підстави і порядок дострокового припинення повноважень Верховної Ради України і народного депутата України.
41. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини.
42. Порядок роботи Верховної Ради України.
43. Законодавчий процес та його стадії.
44. Правовий статус Президента України та його повноваження.
45. Порядок обрання, підстави та порядок дострокового припинення повноважень Президента України.
46. Правовий статус і повноваження Кабінету Міністрів України.
47. Склад і порядок формування Кабінету Міністрів України.
48. Міністерства та інші центральні органи державної виконавчої влади.
49. Повноваження та порядок формування місцевих державних адміністрацій.
50. Конституційно-правові основи судової системи та органів прокуратури
51. Конституційні принципи правосуддя в Україні.
52. Конституційний Суд України: склад, порядок формування, повноваження.
53. Конституційно-правовий статус прокуратури, система органів прокуратури.
54. Теоретичні основи місцевого самоврядування.
55. Історія становлення місцевого самоврядування в Україні.
56. Повноваження органів місцевого самоврядування.
57. Система місцевого самоврядування.
58. Матеріальна і фінансова основа місцевого самоврядування.
59. Гарантії місцевого самоврядування.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література

1. Байрачна Л. К., Барабаш Ю. Г., Веніславський Ф. В., Кичун В. І., Колісник В. П. Конституційне право України: підручник для студ. юрид. спец. вищ. навч. закладів / Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого / В.П. Колісник (ред.), Ю.Г. Барабаш (ред.). — Х.: Право, 2008. — 416с.
2. Бесчастний В.М., Філонов О.В., Субботін В.М., Пашков С.М. Конституційне (державне) право зарубіжних країн: навч. посіб. — 2-ге вид., стер. — К.: Знання, 2008. — 467с.
3. Конституційне право України : посіб. для підготовки до іспитів / Ю. Г. Барабаш, Л. К. Байрачна, І. І. Дахова та ін. ; за заг. ред. Ю. Г. Барабаша. — 2-ге вид., переробл. та допов. — Х. : Право, 2015. — 328 с.
4. Конституційне право України: Підручник/В.Ф. Погорілко, В.Л. Федоренко. — К., 2010. — 432 с.
5. Конституційне право України: прагматичний курс : навч. посіб. / М. В. Афанасьєва, Ю. Ю. Бальцій, Ю. Д. Батан [та ін.] ; за заг. ред. М. В. Афанасьєвої, А. А. Єзерова ; тех. ред. Ю. Д. Батан. — Одеса : Юридична література, 2017 — 256 с.
6. Кравченко В.В. Конституційне право України: навч. посіб.. — Вид. 6-е, випр. та доп. — К. : Атіка, 2008. — 592с.
7. Майданник О. О. Конституційне право України: Навч. посіб. — К: Алерта, 2011.— 380 с.
8. Савчин М. В. Конституційне право України : підручник / відп. ред. проф., д.ю.н. М.О. Баймуратов. — К. : Правова єдність, 2009. — 1008 с.
9. Совгіря О.В., Шукліна Н.Г. Конституційне право України: Навч. посібник. — К.: Юрінком Інтер, 2008. — 632с.
10. Тетарчук І.В. Конституційне право України. Для підготовки до іспитів : навчальний посібник. — 2015. — 218 с.
11. Федоренко В. Л. Конституційне право України : підруч. / В. Л. Федоренко ; М-во юстиції України, Нац. акад. держав. упр. при Президентові України. - Київ : Ліра-К, 2016. - 616 с.

Додаткові джерела

1. Конституція України від 28.06.1996 року [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80/page#Text>
2. Європейська хартія місцевого самоврядування [Електронний ресурс]. — Режим доступу до ресурсу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/994_036
3. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 року [Електронний ресурс]//Офіційний веб-сайт Верховної Ради України (сайт). — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>
4. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 р. [Електронний ресурс] //Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18>
5. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 року [Електронний ресурс].— Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80/page>
5. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3166-17/page>
6. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 року [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/586-14>
8. Про судоустрій та статус суду: Закон України від 02.06.2016 року [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>
7. Про Уповноваженого Верховної Ради з прав людини: Закон України від 23.12.1997 року

[Електронний ресурс]. –
<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/776/97-%D0%B2%D1%80>

Режим

доступу:

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Оцінювання знань з фахового вступного випробування з конституційного права здійснюється за критеріями «**рекомендовано** (оцінюється за шкалою від 121 до 200 балів)» / «**не рекомендовано** (оцінюється за шкалою від 0 до 120 балів)».

Характеристики критеріїв оцінювання знань	Сума балів
<p>Вступник має глибокі, міцні і системні знання з усіх розділів програми фахового вступного випробування.</p> <p>Вступник, надав повну, у логічно правильній послідовності відповідь, яка свідчить про всебічні, систематизовані та глибокі знання матеріалу; демонструє здатність вступника вільно оперувати здобутими знаннями: диференціювати та інтегрувати їх, відтворювати та аналізувати отриману інформацію, робити обґрунтовані висновки та узагальнення, виявляти й відстоювати власну позицію, переконливо висловлювати думку та чітко формулювати відповідь.</p>	191-200
<p>Вступник має ґрунтовні знання з усіх розділів програми фахового вступного випробування, але може допустити деякі незначні понятійні неточності у формулюваннях та класифікації.</p> <p>Вступник надав досить повну, без суттєвих неточностей, у логічно правильній послідовності відповідь, яка свідчить про ґрунтовні та систематизовані знання матеріалу навчальної дисципліни; демонструє здатність вступника впевнено оперувати здобутими знаннями: відтворювати та аналізувати отриману інформацію, пояснювати основні закономірності, робити висновки, чітко висловлювати думку та формулювати відповідь.</p>	181-190
<p>Вступник має знання з усіх розділів програми фахового вступного випробування, але допускає помилки у визначенні комплексу базових термінів.</p> <p>Вступник, надав не зовсім повну, із неточностями та окремими незначними помилками, в основному у правильній послідовності відповідь, яка свідчить про задовільні знання матеріалу програми, демонструє здатність вступника відтворювати основний матеріал програми відповідно до поставленого питання.</p>	161-180
<p>Вступник знає основні питання з усіх розділів програми фахового вступного випробування, має уявлення про комплекс базових правових явищ та інститутів, їх зміст та</p>	141-160

<p>ознаки, критерії класифікації та типології, джерела, але допускає помилки у їх порівнянні та аналізі.</p> <p>В цілому знання мають загальний, неглибокий і несистемний характер. Має деякі прогалини в теоретичному курсі та практичних вміннях. Логіка відповіді побудована недостатньо чітко. Відповіді на питання в цілому дані правильно, однак неповно. Базова термінологія з курсу конституційного права в цілому засвоєна.</p> <p>Вступник не вміє самостійно аналізувати, робити висновки, проте здатний вирішувати завдання за зразком. Володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.</p>	
<p>Усі розділи програми фахового вступного випробування в цілому системно не засвоєно, наявні суттєві прогалини в змісті наукової термінології, відповіді вступника, та не підкріплені загальнотеоретичними положеннями.</p> <p>Вступник, надав фрагментарну, із суттєвими неточностями та принциповими помилками відповідь, яка свідчить про неповноту знань основного матеріалу програми, демонструє наявність у вступника утруднень при відтворенні інформації відповідно до поставленого питання. Замість чіткого термінологічного визначення пояснює теоретичний матеріал на побутовому рівні.</p>	121-140
<p>Вступник має фрагментарні знання та не володіє термінологією з курсу конституційного права, оскільки понятійний апарат не сформований. Не вміє викласти програмний матеріал. Мова невиразна, обмежена, розкриття основних процесів та понять відбувається на побутовому рівні. Практичні навички на рівні розпізнавання. Вступник у відповіді демонструє суттєві помилки у відповідях на питання, незнання основних фундаментальних положень.</p>	0-120

Затверджено на засіданні кафедри національного, міжнародного права та правоохоронної діяльності

Протокол № 10 від «03» квітня 2023 року

Укладач програми

А.О. Гавловська,

в.о. завідувачки кафедри національного, міжнародного права та правоохоронної діяльності, кандидатка юридичних наук, доцентка